

CONCEPTUL DE CÂMP SEMANTIC ÎN LEXICOLOGIA MODERNĂ (CU REFERIRE SPECIALĂ LA STUDIILE LUI EUGENIU COȘERIU)

VASILE BAHNARU*

0. Universul, deși pare a fi, la prima vedere, un conglomerat haotic de ființe, fenomene și obiecte, este, cu siguranță, un sistem constituit dintr-o structură de elemente între care există anumite relații. Ca urmare a acestui fapt, limbajul uman, și în special lexicul acestuia, interpretat de filosofii limbajului în calitate de „tablou al universului”, constituie de asemenea o reflectare, mai mult sau mai puțin obiectivă, a universului, acesta fiind mai întâi reflectat și sistematizat de psihicul uman, fapt ce își află corespondență în sistemul limbii. Astfel, putem admite că vocabularul limbii în genere și al fiecărei limbi în parte este o copie relativ perfectă a universului ontic. Gradul de perfecțiune sau imperfecțiune a sistemului lexical se află în dependență directă de profunzimea cunoștințelor noastre despre univers. În funcție de poziția filosofică a cercetătorului, „relația intimă” între componentele universului și elementele lexicale reprezintă sistemul noțiunilor (care reflectă modul de organizare a realității) sau rețeaua de relații proiectată de mintea noastră asupra realității, pe care o analizează, dându-i un caracter distinct.

0.1. Ca urmare a celor afirmate anterior, totalitatea cuvintelor unei limbi nu reprezintă o masă neorganizată. Din punctul de vedere al comportamentului *gramatical*, unitățile de vocabular se grupează în așa-numitele părți de vorbire; pe de altă parte, există o stratificare obiectivă în funcție de structura stilistică a vocabularului (cuvinte poetice, familiare, populare, regionale, termeni tehnici, de argou, de jargon etc.). În ultimii ani, se vorbește tot mai insistent despre o stratificare *cantitativă*; această stratificare devine concludentă în situația în care dispunem cuvintele după rang, adică în funcție de ordinea descendentă a frecvenței lor în limbă.

* Academia de Științe a Moldovei, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, nr. 1, Republica Moldova.

ALIL, t. LI, 2011, București, p. 95–103

Caracterul de sistem al cuvintelor unei limbi a fost demonstrat în mod convingător de Saussure, care a făcut uz, în acest scop, de noțiunea de „grupuri asociative” (*constelații*). Acest lucru poate fi ilustrat prin următorul exemplu românesc: un cuvânt ca *temător* este asociat mai întâi cu *a (se) teme–temere–temut–teamă, teamăt* (și după același tipar poate fi examinată și seria de cuvinte *cheltuitor–a cheltui–cheltuială–cheltuit* etc.). Totodată, unitățile de mai sus intră într-un ansamblu de cuvinte asemănătoare (sau identice) ca formă și/sau sens (sinonime, paronime, omonime etc.). O altă serie asociativă îl situează pe *temător* în vecinătatea lui *bănuitor, căutător, muritor, șlefuitor* etc. (ideile evocate sunt eterogene, dar interferează totuși prin nota comună „care realizează o anumită acțiune”, marcată prin identitatea sufixului derivativ). Apropieri pur noționale – lipsite de suportul similarității formale – există între *bănuitor* și *neîncrezător, suspicios* (sinonime), *încrezător* și *credul* (antonime). Asociații mai vagi se pot identifica în semantica cuvintelor *sceptic, precaut, mizantrop, iscoditor* etc. Gruparea cuvintelor în serii asociative e o primă dovadă că vocabularul are caracter sistematic; dacă afinitățile de sens sunt concretizate în similitudini fonetice, prin folosirea unor tipare de genul *bănuitor–a bănuir–bănuială–bănuir*, atunci problema ține, indiscutabil, de competența lingvisticii: sistemului semantic îi corespunde un sistem formal. Astfel, în baza asociațiilor paradigmatiche existente, cuvântul *bou* poate fi pus în relație cu (1) *vacă, taur, vițel, a mugi...*, (2) *plug, jug*, (3) ideea de putere sau ideea de încetineală etc. În acest context, este firesc să ne întrebăm dacă asociațiile *fără suport formal* (vezi exemplele de mai sus) nu depășesc cumva cadrul lingvisticii, intrând în domeniul psihologiei și al logicii sau al teoriei cunoașterii. Rețeaua de relații asociative a unui cuvânt nu e, în definitiv, altceva decât un fragment din ansamblul nostru de concepte prin intermediul căruia reflectăm realitatea.

În felul acesta, la F. de Saussure, conturarea teoriei câmpului lexical provine din viziunea lui generală asupra limbii ca un ansamblu de elemente între care există anumite raporturi, acestea din urmă fiind numite „raporturi asociative” și prezentate în felul următor: „Elles n’ont pas pour support l’étendue; leur siège est dans le cerveau; elles font partie de ce trésor intérieur qui constitue la langue chez chaque individu. Nous les appellerons rapports associatifs” (Saussure 1922: 171).

1. O treaptă nouă în studierea lexicului ca sistem o constituie identificarea câmpurilor lexicale. În baza acestui concept, interpretarea și studierea lexicului limbii în calitate de *sistem, de ansamblu lexico-semantic, de câmp lexical sau semantic* a devenit o axiomă, chiar un loc comun. Expresia „câmp semantic” a fost introdusă de G. Ipsen, în 1924, iar teoria *câmpurilor semantice*, propusă de J. Trier, ține de prima jumătate a secolului al XX-lea. Trier definește câmpul semantic drept un ansamblu de relații între cuvinte care au semnificație în virtutea acestor relații (a se vedea Moscal 2011: 104), ca urmare, o semnificație există numai în cadrul unui câmp. Fiecare câmp semantic formează, împreună cu altele, un câmp mai întins și așa mai departe, până se ajunge la ansamblul general al lexicului limbii, câmpul semantic cel mai vast, acesta având aspectul unei combinații de subsisteme, fără goluri sau suprapuneri.

Așa cum s-a constatat anterior, încă înainte de 1931, data întemeierii ei de către Jost Trier, teoria câmpurilor semantice exista în germene la F. de Saussure și chiar mai devreme. Primul exemplu de câmp semantic pare să fie seria gradelor militare: fiecare nume de grad își exprimă valoarea din poziția sa în ansamblul terminologiei gradelor, pentru că înseamnă ceva numai în raport cu celelalte. Raporturile asociative se bazează pe analogia dintre semnificații, aceasta fiind una dintre realitățile ce demonstrează sistematicitatea limbii. Așadar, o concepție structuralistă în lexicologie și semantică se rezumă la descoperirea faptului că există o organizare a conținutului oricărui cuvânt, mai simplă sau mai complexă, în funcție de numărul și varietatea sensurilor cuvântului respectiv și în funcție de categoriile de vorbitori care îl folosesc. Gruparea cuvintelor în serii asociative e o dovadă că vocabularul are caracter sistematic, dispunerea sistematică a cuvintelor unei limbi fiind demonstrată, așa cum s-a amintit mai sus, de F. de Saussure, care a folosit noțiunea *grupuri asociative*. Cuvintele unei limbi date sunt grupate în interiorul diferitor *câmpuri semantice*, iar un *câmp semantic* este constituit dintr-un cuvânt împreună cu conceptele înrudite ale acestuia.

1.0. Până la Trier, s-au făcut numai observații cu caracter general, constatate în cadrul unor preocupări cu caracter mai larg asupra limbii. Jost Trier este primul lingvist care dedică o lucrare de mari proporții acestei chestiuni (a se vedea în această privință: Moscal 2011: 98), în care sunt aduse în prim-plan distincțiile primare de la nivelul general al limbii, în acest fel ajungându-se la o identitate mai clară a lexicului ca obiect de studiu, o parte dintre aceste distincții fiind preluate apoi și de Eugeniu Coșeriu. Distincțiile pe baza cărora Trier delimitează domeniul de cercetare sunt: *limbă-gândire*, *limbă-vorbire*, *ergon-energeia*, *sincronie-diacronie*, *limbă-realitate*. Fiecare distincție este analizată detaliat și dintr-o perspectivă critică, privită în contextul general și raportată la teoriile originare. Una dintre observațiile cele mai importante de la Trier este făcută în analiza opoziției dintre limbă și gândire, unde acesta distinge între „câmp conceptual” și „câmp lexical (semantic)”, primul fiind un complex semantic dat prin experiență, care corespunde ca întreg câmpului lexical, dar care se prezintă nestructurat, limba fiind cea care intervine și îi organizează conținutul. Analiza acestei distincții are ca rezultat poziționarea câmpului lexical în următoarea structură ierarhică: cuvânt – câmp lexical – limbă – gândire – realitate conceptuală – realitate ontică. Teoria lui Trier, preluată ulterior de alți cercetători, n-a fost scutită de critici vehemente, provocate mai întâi de imposibilitatea de a admite o imagine atât de armonioasă și de perfectă. Despre o organizare clară se poate vorbi numai în anumite sectoare ale lexicului, și aici au fost citate exemple precum seria numeralelor sau termenii de înrudire. Este însă dificil să admitem teza că între idei există unele relații structurale independente de cuvinte, relații care se mențin chiar dacă se schimbă termenii, cuvintele. Vulnerabilă e și poziția gnoseologică a lui Trier: fiecare limbă are un „mozaic” semantic propriu, specific, ea exprimând individualitatea poporului care o vorbește, motiv pentru care Trier a fost învinuit de neohumboldtianism. Sistemul câmpurilor semantice ordonează gândirea, deci suntem puși în fața afirmației neopozitiviste că limba determină gândirea. Importanța acestei teorii

constă în elaborarea unei metode de structurare a lexicului, de determinare a influenței limbii asupra gândirii.

1.1. În fine, este necesar să menționăm că teoria câmpurilor lexicale elaborată de Jost Trier se bazează pe studiile predecesorilor săi. Astfel, constatăm că încă în concepția lui Wilhelm von Humboldt despre limbă se înregistrează cea dintâi tentativă de teoretizare și de identificare a câmpurilor lexicale în vocabularul limbii, care ulterior va constitui reperul dominant al structuralismului european. A fost lansată ideea potrivit căreia concepția humboldtiană despre limbă are la bază premisa universală că omul, prin natura sa, „organizează tot ce îi este accesibil – evident, și conform măsurii în care îi este accesibil – prin diferențieri și asemănări...” (Moscal 2011: 98). Așadar, putem conchide că opinia lui W. von Humboldt despre existența unui sistem în limbă și identificarea conceptelor teoretice despre sistematicitatea limbii de către F. de Saussure constituie fundamentul speculativ al realizărilor teoretice ulterioare în analiza lexicului ca sistem cu o anumită structură.

2. O reevaluare și o reinterpretare valorică a teoriei câmpurilor lexicale a realizat renumitul lingvist Eugeniu Coșeriu. Analiza în perspectivă evolutivă a teoriei câmpului lexical, de la primele încercări până la teoria structurală elaborată de E. Coșeriu, și a problematicii legate de baza raporturilor care formează câmpurile lexicale are ca rezultat obținerea unei viziuni generale asupra acestei teorii și a diferitelor modalități de percepție a structurării lexicului, începând cu ideile de ordin general ale lui Humboldt și cu primele teoretizări asupra posibilității de a descoperi un sistem în lexic. Diferitele perspective, precum și caracterul neunitar al multora dintre ele, delimitarea imprecisă a domeniului de studiu, utilizarea unui instrumentar neadecvat obiectului supus cercetării, toate acestea au condus la diferite teorii ale câmpului lexical. Urmărirea acestei evoluții, de la Trier și până la modelul coșerian, are avantajul percepției clare a obiectului de studiu și al evitării falselor probleme, deja abordate în studiile de lexicologie. Mai mult, interpretarea corectă a teoriei coșeriene conduce la o dezvoltare și o reaşezare a rezultatelor teoriei câmpurilor semantice și la o distincție clară între diferitele structuri lexematice.

3. Pornind de la ideea că structura vocabularului în totalitatea lui, din cauza numărului mare al cuvintelor într-o limbă, nu poate fi cunoscută integral, E. Coșeriu ajunge la concluzia că delimitarea *câmpului* sau a *subansamblului lexico-semantic* prezintă interes teoretic și practic. Criteriul de delimitare este de natură semantică. Termenii unui *subansamblu* sunt reuniți pe baza unor proprietăți semantice comune. Astfel, *câmpul lexico-semantic este calificat drept o categorie ce are la bază relațiile semantice dintre cuvinte*. Pe baza trăsăturilor semantice comune, pe baza apropierei obiectelor din realitate pe care le denumesc, cuvintele dintr-o limbă sunt grupate în cadrul unui câmp lexico-semantic. Astfel, numele de rudenie, numele de culori, denumirile locuințelor, denumirile animalelor domestice sau sălbatice, denumirile instituțiilor, denumirile părților corpului, denumirea gradelor militare etc. pot servi drept exemplu de *câmpuri lexico-semantice*. Între termenii subansamblului se stabilesc și diferențe semantice exprimate prin seme variabile. Un subansamblu dintr-o limbă anume are

existență practică numai după efectuarea analizei câmpului, după ce sunt puse în evidență opozițiile semantice caracteristice lui. Câmpurile sunt considerate structuri paradigmatică, fiind vorba de alegerea unui singur termen al unei asemenea structuri, într-un context lexical determinat. Câmpul lexical cuprinde toate cuvintele care aparțin aceluiași domeniu și care au trăsături de sens comune. În câmpul lexical intră sinonimele acestor cuvinte, inclusiv derivatele lor, și expresiile care le cuprind (a se vedea Coseriu 1964; Coseriu 1966; Coseriu 1968; Coseriu 1973; Coseriu 1974; Coșeriu 1981).

Termenii *subansamblu lexico-semantic* și *câmp* sunt (cvasi)sinonimi. Utilizarea celui dintâi prezintă un avantaj terminologic, sugerând apartenența și subordonarea lui față de ansamblul vocabularului unei limbi; pe de altă parte, el cadrează cu condițiile definiției unei paradigme lexico-semantică. Termenii unei paradigme și ai unui subansamblu sunt reuniți în baza prezenței semnelor comune. Paradigma reprezintă o clasă de elemente ce se presupun reciproc și au la bază un criteriu comun, constituind astfel un câmp lexico-semantic în care se grupează cuvintele cu sensuri apropiate sau înrudite. Elementele unei paradigme sunt grupate prin relații asociative, care se numesc relații paradigmatică. Subansamblul, câmpul, paradigma lexico-semantică nu se suprapun, ci se referă fiecare la un alt aspect (de exemplu, termenul *subansamblu* se poate aplica și altor structuri lexicale care nu sunt câmpuri (Coseriu 1964; Coseriu 1966; Coseriu 1968; Coseriu 1974; Coșeriu 1981).

4. În opinia lui Eugeniu Coșeriu, „câmpul este o structură paradigmatică care constă din unități lexicale (lexeme), care își împart o zonă de semnificație comună și care se află unele cu altele în opoziție nemijlocită; așa, de exemplu, verbele de deplasare formează un câmp lexical: *a merge pe jos–a alerga–a fugi–a zbura–a înota–a merge cu un vehicul*, tot așa *bătrân–vechi/tânăr–nou* sau adjectivele care indică temperatura (*rece–răcoros–călduț–cald–fierbinte*)” (Coseriu 1974: 34). Câmpul lexical este definit astfel ca fiind constituit de termenul prezent într-un punct dat al lanțului vorbit și termenii pe care prezența sa îi exclude. Dacă ceva e *albastru*, se exclud alte culori – *verde, roșu, negru*. Termenii trebuie să aparțină aceluiași câmp. Eugeniu Coșeriu compară câmpurile lexicale cu sistemele de consoane sau vocale în fonologie, deoarece acestea sunt analizabile în trăsături distinctive (seme) sau pot fi contrapuse pentru a stabili opoziții și respectiv noi trăsături distinctive, cum ar fi staticitate/dinamicitate, dimensiune în timp/dimensiune în spațiu (*tânăr/nou/vechi; mic/mare*). Dar analogia nu înseamnă identitate, prin urmare sunt prezentate și diferențe între câmpurile lexicale și sistemele de vocale și consoane, de exemplu arhilexemele, care pot fi mai numeroase în lexematică.

4.1. În opinia lui E. Coșeriu, un câmp lexico-semantic se caracterizează printr-o anumită structură cu o rețea de relații. E vorba de relațiile semantice ce se stabilesc între elementele structurale ale câmpului. Structura semantică a cuvintelor din câmp se prezintă ca un ansamblu de seme, obiectivul principal în analiza câmpurilor lexico-semantică fiind identificarea relațiilor interne ale unui câmp lexical, determinate prin identități și diferențe, adică prin opozițiile semantice care funcționează în acesta. Realizarea unui asemenea

obiectiv e posibilă prin operații de comparare și diferențiere. Pentru stabilirea mai riguroasă a relațiilor de sens prezintă interes delimitarea claselor și subclaselor din care este alcătuit un câmp: de exemplu, în *câmpul denumirilor locuințelor* în funcție de semul „specificul construcției” se distinge clasa alcătuită din lexemele *casă, locuință*, de clasa *castel, palat*. În această ordine de idei, sunt interesante opozițiile semantice obținute, de exemplu, prin modificări în planul expresiei: lexemele *mamă/tată* pot fi înlocuite cu *unchi/mătușă*, deoarece semul „linie directă” se înlocuiește cu semul „linie colaterală”. De fapt, structurarea și funcționarea câmpurilor nu depinde numai de tipurile formale de opoziție, dar și de sensul ontic, de tipul raportului lor cu realitatea extralingvistică pe care o organizează (referentul). Aplicând aceste criterii și combinându-le cu altele câteva: „numărul dimensiunilor manifestate de opozițiile unui câmp”; „felul în care dimensiunile (când există mai mult de una) se combină în interiorul câmpului”; „tipul raportului dintre conținut și expresia lexemelor (și a opozițiilor lor)”, Eugeniu Coșeriu ajunge la constituirea unei tipologii a câmpurilor lexicale. Astfel, din punctul de vedere al numărului de dimensiuni care funcționează în câmpuri, acestea pot fi clasate în două tipuri foarte generale: câmpurile cu o singură dimensiune (câmpurile simple sau unidimensionale) și câmpurile cu mai mult de o dimensiune (câmpuri complexe sau pluridimensionale). Sunt unidimensionale câmpurile adjectivelor privind temperatura, în vreme ce câmpurile adjectivelor privind vârsta sau câmpurile numelor de rudenie sunt câmpuri pluridimensionale. În câmpul adjectivelor care privesc temperatura funcționează dimensiunea semantică „grad relativ de temperatură constatată prin simțul termic”; iar în câmpul adjectivelor care privesc vârsta avem dimensiunea „vârstă” și dimensiunea „clasă desemnată pentru vârsta persoanelor și pentru vârsta animalelor și plantelor”, dar și pentru vârsta lucrurilor. Câmpul numelor de rudenie se caracterizează prin dimensiuni ca: *sex* (masculin/feminin), *tipuri de rudenie* (rudenie naturală/rudenie socială), *linie* (directă/colaterală), *grad* (primul grad/al doilea grad etc.). Acestea, la rândul lor, pot fi și ele de mai multe subtipuri, determinate de tipurile formale de opoziții pe care se bazează sau care le caracterizează. Să reținem că termenii unui câmp lexico-semantic aparțin unei singure părți de vorbire.

4.2. Un câmp lexical corespunde și unui sistem categorial, adică unei categorii a gramaticii (număr, gen, mod, timp, aspect), iar opozițiile interne ale unui câmp corespund opozițiilor care există în interiorul unei categorii gramaticale. Este însă evident că, în general, câmpurile lexicale sunt nu numai mult mai numeroase, dar și mult mai variate decât celelalte paradigme ale limbii. Astfel, sarcina unei tipologii a câmpurilor se reduce la determinarea acestei diversități de structurare. În prezent, în analiza câmpurilor lexico-semantic se invocă mai multe criterii de interpretare care se axează pe factorul semantic. Pe baza acestor criterii se face delimitarea semelor comune, a claselor paradigmatică într-un câmp, a relațiilor semantice (identități, opoziții) din fiecare paradigmă a unui câmp, se alcătuieste inventarul câmpului (de la 50 de termeni în cazul numelor de rudenie la aproape 200, de exemplu, pentru termenii cromatici), se face analiza contextuală în câmpurile lexico-semantic. Ultimul criteriu

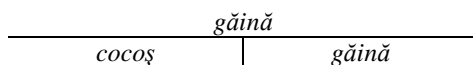
contribuie la dezambiguizarea sensurilor cuvintelor polisemantice ce aparțin aceluiași câmp (*denumirile fenomenelor sonore*) sau mai multor câmpuri alcătuite din adjective.

4.3. În studiile de specialitate, *câmpurile lexico-semantice* sunt definite drept fragmente (subansambluri, mulțimi) din ansamblul lexical al unei limbi care grupează numai denumiri înrudite din punctul de vedere al sensului sau care au un denominator semantic comun, „arhilexem”, modalități de clasare a cuvintelor dintr-o limbă, dintr-o etapă a ei sau din mai multe limbi, cuvinte care exprimă un sistem de idei, ceea ce oferă obiectivitate principiului de segmentare a vocabularului. Nu toate cuvintele din lexic pot fi clasificate în câmpuri, ci numai părțile organizate și stabile. În cazul câmpurilor cu o structură complexă, se delimitează elemente cu un număr mai mare de trăsături comune (nucleul) și altele, cu un număr mai mic de trăsături comune (periferia). Există câmpuri concrete (alcătuite din substantive concrete: denumiri de animale, locuințe) și abstracte (vocabularul afectivității). Nu există un tip universal de câmp lexico-semantic și fiecare câmp poate pune probleme proprii în procesul de analiză; astfel, determinarea relațiilor de sens între cuvintele câmpului prezintă interes din punct de vedere teoretic și aplicativ. Teoria câmpurilor semantice se aplică cu succes la studierea relațiilor paradigmatică între elementele structurilor lexico-semantice.

4.4. În fine, Eugeniu Coșeriu vorbește despre încă un tip de relații dintre semantica unor unități lexicale aflate în componența unor câmpuri lexico-semantice care contribuie în mod direct la identificarea sistemului în lexic. Este vorba despre microcâmpurile sau paradigmele lexico-semantice cu elemente între care există relații *inclusive*, *ierarhice* sau *hipo-hiperonimice*. Acest tip de paradigme lexico-semantice, identificat inițial de Eugeniu Coșeriu, este examinat detaliat în studiile lui Otto Duchaček (Duchaček 1962; Duchaček 1964; Duchaček 1972) și Silviu Berejan (Berejan 1978). În această ordine de idei, este edificator exemplul ce urmează. Astfel, în limba română contemporană există următoarele microsisteme lexicale:

Inițial, aceste microsisteme nu aveau arhilexeme sau hiperonime, de aceea, sub presiunea sistemului, unul dintre hiponime (*oaie* și *câine*), extinzându-și volumul semantic, a devenit hiperonim (*oaie* și *câine*), în funcție de importanța și valoarea denotațiilor respectivi pentru viața cotidiană a fiecărui popor în parte. De altfel, hiperonim poate deveni atât hiponimul feminin, cât și cel masculin. În aceeași ordine de idei, propunem să analizăm încă un exemplu:

Substantivul *găină* este moștenit din latină, însă, pentru exprimarea opoziției masculin/feminin, a fost preluat din limbile sud-slave substantivul *cocoș*, fapt ce a contribuit la completarea unei celule vide din acest microsistem lexical și la apariția unui nou hiponim masculin. Ulterior, a apărut necesitatea identificării hiperonimului respectiv, astfel încât substantivul *găină* și-a modificat sensul, devenind mai abstract și mai cuprinzător, și, ca urmare, s-a produs completarea încă a unei celule vide și s-a constituit hiperonimul *găină*.

Analiza paradigmelor lexico-semantice de acest tip este utilizată cu succes mai ales în procesul de identificare a structurii semantice a cuvintelor polisemantice pentru prezentarea acestora în dicționarele explicative.

6. În concluzie, se impune constatarea că identificarea câmpurilor lexico-semantice și a relațiilor paradigmatică, sintagmatică, derivațională (de formare a cuvintelor sau a sensurilor noi) și inclusive (ierarhice sau hipo-hiperonimice) este un suport solid în demonstrarea caracterului de sistem al limbii.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

- Berejan 1978 = S.G. Berejan, *Paralele lexicale în cadrul unor micro sisteme similare romanice și slave (Analiza confruntativă-contrastivă)*, în *Raporturi și paralele lingvistice romano-slave*, vol. al II-lea, Chișinău, Editura Știința, p. 74–111.
- Coseriu 1964 = Eugenio Coseriu, *Pour une sémantique diachronique structurale*, in *Travaux de linguistique et de littérature*, Centre de Philologie et des Littératures Romanes de l'Université de Strasbourg, II, 1, Strasbourg, p. 139–186.
- Coseriu 1966 = Eugenio Coseriu, *Structure lexicale et enseignement du vocabulaire*, in *Actes du Premier Colloque International de Linguistique Appliquée*, Nancy, p. 175–217.
- Coseriu 1968 = Eugenio Coseriu, *Les structures lexématiques*, in *Probleme der Semantik*, hrsg. von W.Th. Elwert, Wiesbaden, Steiner, p. 33–61.
- Coseriu 1973 = Eugenio Coseriu, *Probleme der structurellen Semantik*, neue Ausgabe, hrsg. von D. Kastowsky, Tübingen.
- Coseriu 1974 = Eugenio Coseriu, *Linguistics and Semantics*, in „Current Trends in Linguistics”, 12, Den Haag, p. 103–171.
- Coșeriu 1981 = Eugeniu Coșeriu, *Către o tipologie a câmpurilor lexicale*, în *Lingvistica modernă în texte*, redactori responsabili Maria Iliescu, Lucia Wald, Editura Universității din București, p. 34–77.
- Duchaček 1962 = O. Ducháček, *Les relations sémantiques des mots*, în „Kwartalnik neofilologiczny”, vol. IX, Varșovia, nr. 1, p. 27–34.
- Duchaček 1964 = O. Ducháček, *L'attraction lexicale*, in „Philologia Pragensia”, nr. 1, Praga, p. 65–76.
- Duchaček 1972 = O. Ducháček, *L'interdépendence et l'intersection du contenu et de l'expression*, „Orbis”, vol. XXI, nr. 2, Louvain, p. 474–478.
- Moscal 2011 = Dinu Moscal, *Viziuni structurale asupra lexicului înainte de teoria câmpurilor lexicale elaborată de Jost Trier*, în „Philologica Jassyensia”, an VII, nr. 1 (13), p. 97–105.
- Saussure 1922 = Ferdinand de Saussure, *Cours de linguistique générale*, publié par Charles Bally et Albert Sechehaye, avec la collaboration de Albert Riedlinger, Paris, Payot & Cie.

**SEMANTIC FIELD CONCEPT IN MODERN LEXICOLOGY
(FOCUSED ON EUGENIO COSERIU STUDIES)**

ABSTRACT

The article states that Eugenio Coseriu, starting from the ideas issued by F. de Saussure, G. Ipsen and J. Trier, reviewed and reinterpreted the theory of lexical fields. In his opinion, the delimitation of the *field* or *lexical-semantic subassembly* is of great theoretical and practical interest. The terms of a *unit* are organized on the basis of some *common semantic properties* and therefore the language lexicon is grouped in *lexical-semantic fields* such as family names, names of colors, names of houses, names of domestic or wild animals, names of institutions, names of parts of the body, names of military ranks, etc. Particularly important is the E. Coseriu's contribution to the study of micro-fields or lexical-semantic paradigms composed of elements which have *inclusive*, *hierarchical* or *hypo-hyperonymical* relations. This type of lexical-semantic paradigms, initially identified by Eugenio Coseriu, was examined in detail in the Otto Duchaček and Silviu Berejan's studies.

Key-words: *semantic field, modern lexicology, Eugenio Coseriu, ergon, energeia.*